

Aan de voorzitter van de
Onderwijsraad,
prof.dr. A.M.L.van Wieringen,
Nassaulaan 6,
2514 JS Den Haag

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	DSO/2001/50436		20 december
Onderwerp		Doorkiesnummer	
verkenning Grondwet			

Geachte heer Van Wieringen,

Verzoek

Ik verzoek u aan het werkprogramma 2002 zoals ik dat eerder heb vastgesteld, toe te voegen het verrichten van een *verkenning* over artikel 23 van de Grondwet. Het gaat er daarbij om te inventariseren welke knelpunten zich mogelijkerwijs voordoen, zowel in de huidige onderwijspraktijk als in het licht van vernieuwingen als in *Grenzeloos leren, een verkenning naar onderwijs en onderzoek in 2010* beschreven. Het gaat er ook om enkele varianten voor oplossingen van mogelijke knelpunten aan te dragen. Het zou goed zijn als u daarbij in oriënterende zin zou ingaan op enkele buitenlandse modellen. Zo is in de Tweede Kamer onlangs gesproken over het Vlaamse model waar het de toelating tot scholen betreft.

Ik verzoek u verder bij de totstandkoming van het verkennende rapport ook personen van buiten de raad te betrekken; te denken valt aan onderwijspraktijk, wetenschap (waaronder onderwijsrecht), wetenschappelijke bureaus van politieke partijen.

De verkenning zou vóór 1 april 2002 moeten worden afgerond.

Aanleiding

De eerste aanleiding voor dit verzoek is gelegen in de verkenning *Grenzeloos leren*, hiervoor al genoemd.

In deze verkenning naar hoe onderwijs er in 2010 uit zou

kunnen zien, wordt aandacht besteed aan de relatie tussen de voorgestelde vernieuwingen en de vrijheid van onderwijs zoals deze momenteel in de Grondwet is geregeld.

Ik citeer:

"Bestuurlijke en inhoudelijke vernieuwingen in het onderwijs, als gevolg van maatschappelijke trends en veranderde inzichten, leidden in het verleden tot vele aanpassingen in wet- en regelgeving. IJkpunt daarbij was steeds artikel 23 van de Grondwet, dat de vrijheid van onderwijs en de overheidszorg voor het onderwijs verankert. Dat artikel stamt uit 1848, maar kreeg in 1917 zijn huidige vorm. Aanpassingen in wet- en regelgeving leidden veelvuldig tot een debat over de interpretatie van het artikel.

Het artikel als zodanig staat niet ter discussie; vrijheid van onderwijs is een belangrijk principe. Wel vragen allerlei actuele ontwikkelingen om een hedendaagse invulling daarvan. In deze verkenning is aangegeven dat het onderwijs als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen inhoudelijk en institutioneel voor grote veranderingen staat. Er ontstaat steeds meer behoefte aan variëteit, en waar voorheen het accent lag bij onderwijsaanbieders, komt in de moderne samenleving de vraag van ouders en leerlingen meer centraal te staan. De bestuurlijke visie van de overheid is beschreven in termen van ruimte, richting, rekenschap en resultaat. Ook de implementatie van die visie maakt vernieuwing van het instrumentarium noodzakelijk.

De vraag is dan op welke wijze de trends en ontwikkelingen die deze verkenning schetst, zich verhouden tot de vrijheid van onderwijs zoals die in artikel 23 van de Grondwet is gewaarborgd. Hoe kan dit artikel niet alleen goed worden beheerd, maar ook een inspirerende werking hebben in het licht van de grote vernieuwingen waar het onderwijs in het begin van deze nieuwe eeuw voor staat.

De Onderwijsraad zou hiernaar een nadere verkenning kunnen doen en tot aanbevelingen kunnen komen."

(bladzijde 76)

De tweede aanleiding is gelegen in de recente behandeling van de begroting van OCenW 2002 in de Tweede Kamer. Daarbij is onder meer aandacht besteed aan mogelijke beperkingen in de toegankelijkheid van het Nederlandse onderwijs voor kinderen die extra aandacht nodig hebben. De Kamer heeft zich uitgesproken voor een onderzoek naar de keuzevrijheid van ouders. Ik heb daarop toegezegd dit aspect in dit verband expliciet aan de orde te stellen, wat ik hierbij doe.

Tot slot wens ik u veel wijsheid toe bij deze bijzondere verkenning.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

drs. L.M.L.H.A. Hermans